

Izhaja
ob četrtkihUredništvo in
upr. v Ljubljani,
Dunajska c. 29/I.
Pošt. predal 345
Rač. pošt. hran. v
Ljubljani 15.393.

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

Posamezna
štev. 2 DinNaročnina 1 leto
80, 1/2 leta 40, 1/4
leta 20 Din. V Ita-
liji na leto 40 lir,
v Franciji 60 Fr.,
v Ameriki 2 \$.

IV. leto

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1932

Štev. 43

Državniki kot ljudje

Predsednik, ki ne zna na pamet govoriti.

Začnimo kar pri Hoovru, predsedniku ameriških Združenih držav. Zakaj v novembru imajo v Uniji predsedniške volitve in lahko se zgodi, še prav verjetno je, da čez nekaj tednov Hoover ne bo več predsednik druge največje republike sveta. Takrat bi torej ne kazalo več pisati o njem...

Vsakdo, kdor je kdaj govoril s Hoovrom, je že po prvih besedah nekaj opazil: da Hoover (izg. hūvr) človeka ne fascinira in ne osvoji. Zmerom je sivo oblečen, njegov glas je monoton in tudi sicer ni na njem ničesar, kar bi bilo za Američane zanimivo: ne zanima se za sport, nima afer z ženskami, ne mara ljudi. Zato pa ima neko drugo lepo lastnost, ki morda vse druge odtehta: neumorno delavnost.

Mož, ki se je že s 13 leti postavil na lastne noge in se s 17 leti sam študiral, je bil kot petindvajsetletnik šef velikega industrijskega podjetja, s 27 leti se je kot bogataš vrnil s Kitajskega in ko mu je bilo 30 let, je bil že trgovinski minister. Selfmade-man velikega formata.

Hoover kot zasebnik? Kot človek, ki je zmerom dosti zaslužil, stanuje v razkošno opremljeni hiši, čeprav je osebnost skromen. Njegovi edini dve slabosti sta neprestano kajenje in strah pred javnimi nastopi. Zakaj Hoover ne zna govoriti; če katerikoli iz uradnih razlogov svojih govorov in nagovorov ne sme brati, je ves nesrečen in bi najrajši prelomil tradicijo ter svojo izjavo čim hitreje prečital.

Njegovo pravo zasebno življenje se razkrije prav za prav samo o počitnicah: takrat gre Hoover na svoje malo posestvo v gorah in — kakor zatrjuje njegova žena — štiri in dvajset ur na dan ribe lovi.

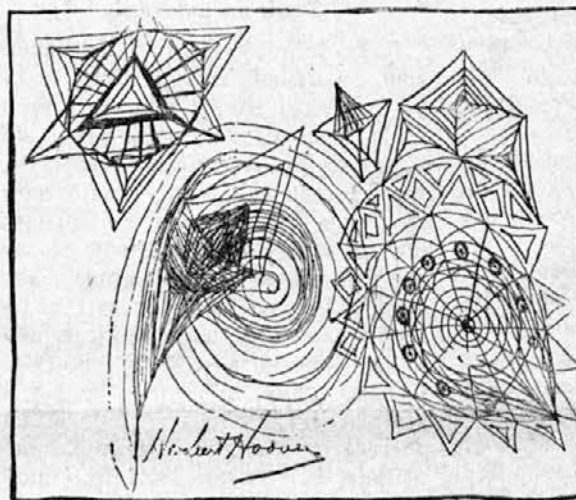
Njegova največja strast je organiziranje. Letošnje poletje so opazili na njegovi pisalni mizi baterijo — 48 steklenic za mleko vseh mogočih velikosti, on sam pa je vneto računal, kako bi se dale vse te velikosti spraviti samo na osem različnih oblik...

Tudi tole spada prav za prav k njegovemu zasebnemu življenju: vselej kadar mora iti na sejo ali konferenco, vselej kadar posluša pred-

Chequerski samotar

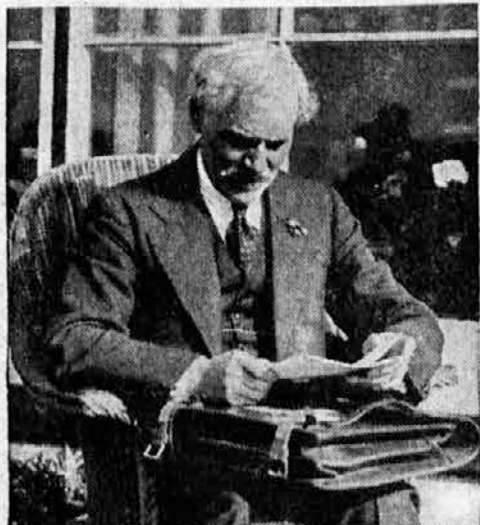
V delovni sobi predsednika angleške vlade Ramsaya Macdonalda v Londonu visi majhna slika, portret lorda Thomsona, edinega prijatelja, ki ga je Macdonald po lastni izjavi kdaj imel — tistega nesrečnega Thomsona, ki se je pred nekaj leti ponesrečil pri katastrofi angleškega zrakoplova »R 101«.

Kadar se Macdonald (izg. mekdónald) umakne iz veleposredniške vrve-

Tako dela predsednik Hoover slikarje na njegovem pivniku (na levi), in tako se razvedruje (zgoraj)

Macdonald se na lokomotivi vozi s svojo hčerko na počitnice (na desni). — Predsednik angleške vlade pri delu (spodaj).

loge in poročila ministrov in referentov — vselej riše na pivnik ali pa na bel papir geometrične risbe in figure...

Edouard Herriot — uradno

nja v tišino na svoj grad Chequers (izg. čékers), ni skoraj nikoli sam. Skoraj zmerom pridejo na obisk k velikemu državniku znameniti gostje, pesniki in drugi umetniki. Pa vendar je Macdonald osamljen in sam: zakaj skoraj ves svoj prosti čas prebije v svoji knjižnici, ki šteje na tisoče in tisoče knjig.

Macdonaldu ni do hrupne družbe ne do šumnih veselice. Zelo rad hodi na izprehode, najrajši peš. Dostikrat spremlja očeta njegova najstarejša hči, enkrat na leto pa potuje z njo v svojo ožjo domovino, gori na Škotsko. Tam si je Macdonald, ko je bil še siromašen otrok, služil vsakdanji kruh kot poljski delavec, dokler se ni zanj zavzel vaški učitelj, ki je hitro videl, kakšne zmožnosti tiče v bistrem fantu, in mu pomagal, da je prišel v mestne šole.

Pa tudi v Londonu Macdonald rad hodi peš, posebno dosti ga srečavajo v predmestjih, kjer ustavlja preproste delavce in jih izprašuje, kako živijo itd. Pričuden je pri vseh, zakaj za vsakega najde pravo besedo.

Vkljub vsemu pa je Macdonald samotar. Njegovi sovražniki trde, da je

Herriot privatno po izprehodu z Macdonaldom na vrtu grada Chequers, kamor hodi predsednik angleške vlade na počitnice.

plah in da izgubi nastop pred vsakim akademsko izobraženim človekom. Toda Macdonald sam drugače razlaga svojo rezerviranost in ljubezen do samote: »Če mora človek zmerom koga imeti zraven sebe, je znamenje, da še ni dosegel popolne oblasti nad samim seboj.«

Zastopnik srednjega stanu

Pričujoča epizodica se je dogodila, ko je bil Herriot ravno teden dni ministriški predsednik in je šel k Macdonaldu v Chequers, da se z njim razgovori o važnih mednarodnih problemih.

Ob osmih zvečer je prišel, ob devetih je sedel z Macdonaldom pri večerji, o pol desetih sta državnik šla v Macdonaldovo delovno sobo in ostala tam do 1. ure zjutraj v živahnem razgovoru. Truden od potovanja in dolgega konferiranja se je Herriot že hotel posloviti, ko je vstopil lakej in ja presil na okrepčilo v sosednjo sobo.

»Izključeno!« je vzkliknil Herriot. Macdonald pa se je sklonil k njemu in mu polglasno dejal: »Pivo!«

Vedeti morate, da je angleško pivo poleg bavarskega in češkega najboljša na svetu in da francosko daleč zaostaja za njim.

Herriot ni nič več silil domov. Tisto noč se se razgovori med obema državnikoma raztegnili do četrte ure zjutraj...

Herriot (izg. erjó) je sin oficirja iz Šampanje, profesor in dolgoletni lyonski župan (Lyon je drugo največje mesto v Franciji) ter pravo nasprotje elegantnega vitkega Francoza, kakor si jih drugače tako radi predstavljamo. Predsednik francoske vlade je tip francoskega meščana, zastopnika srednjega stanu, okrogel, prejemajhen ko visok, malce sentimentalni in skoraj filistrski. Kot predsednik vlade in župan je seveda obremenjen z delom; kadar pa le malo utegne, se umakne v svojo knjižnico in čita zgodovino ali pa študira velike skladatelje; o Beethovnu je napisal knjigo, ki jo celo Nemci radi bero.

Pogreti sedež

Ta smešna zgodba se je pripetila pred kratkim v Bukarešti. Mlad mož je šel v gledališče in si kupil vstopnico tik pred predstavo. Ker je hotel pokaditi še cigareto, je ostal pred vrati. Tedaj pa je zagledal, kako je sedel nekdo na njegov prostor in se odstranil šele tedaj, ko ga je biljeter opozoril, naj sede drugam.

Mladi mož pa ni hotel vzeti sedeža, češ da iz higijenskih vzrokov ne more sedeti na stol, ki ga je nekdo drugi pogrel. Zahteval je drugi stol. Biljeter tega seveda ni pustil in tako sta se začela prepirati. Tudi občinstvo je to opazilo. Poklicali so nadzornika, ki ga pa nikjer ni bilo. Naposled je prišel sam ravnatelj gledališča in prosil mladega moža, naj ne dela sitnosti. Ta pa je vztrajal pri tem, da je kupil »nerabljen sedež«. Vzlic prigovarjanju je šel ne da bi si bil igro ogledal.

Čez nekaj dni je dobil ravnatelj obvestilo, da ga sitni neznanec toži za povračilo zneska, ki ga je bil izdal za vstopnico.

Za meščane je ta dogodek prava senzacija. Zanima jih, kako bo sodišče odločilo. Če bo mladi mož zmagal, se utegne zgoditi, da bodo morali nekega dne opremiti v gledališčih stole s posebnimi hladilniki.

»Človekov začetek je le začetek konca,« trdi neka mandžurska knjiga, ki se iz nje uče ljudje brati, kadar pridejo — skoraj bi se bil zaklel in dejal — leta, ko se začne šolska obveznost. Mandžurci, katerih jezik je razširjen po vsej Mongoliji in globoko v puščavi Gobi, ne poznajo šolske obveznosti in njihovi otroci se nauče le tedaj pisanja, če jih dobi slučajno v roke menih, ki jih vzgoji. In tudi če se tako zgodi, ni tako enostavno, kajti klinček in tablica sta jim neznana, prav tako kakor črnilo in pero. Vsaj še pred nekaj leti je bilo tako. Takrat so morali dečki, ki so se hoteli naučiti branja in pisanja, slikati s čopičem iz konjske žime nerodne znake, ki je iz njih sestavljena pisava mandžurskih konjerejev in pastirjev. Da ne moremo niti misliti na reden pouk pri narodu, ki se še potika od pašnika do pašnika, bo menda vsakdo razumel.

Pouk na potovanju

Kako težko je pobijati analfabetizem, so najbolj izkusili Rusi, ko so po revoluciji skušali zatreti praznoverje in nevednost svojih preprostih narodov. Mandžurci imajo vsaj svojo pisavo, toda cela vrsta ruskih narodov nima niti abecede. Za 36 narodov na severu in jugu Rusije so morali šele ustvariti novo, latinsko abecedo. S tem pa še davno ni bilo vse opravljeno, kajti učitelji, ki so učili n. pr. oirotske pastirje v Altajskem pogorju branja in pisanja, so morali vršiti svoj poklic na potovanju. Likvidatorji, tako namreč imenujejo tam učitelje, ker morajo likvidirati analfabetizem, so bili potovalni učitelji, ki so potovali iz vasi do vasi, da so učili otroke v oglatih, iz kolov in brezovega lubja izdelanih hišah, ki so jih pastirji sproti postavljali in podirali. Zdaj, petnajst let po revoluciji, so Oiroti že tako daleč, da so se začeli pečati s poljedelstvom, živinorejo, in da postavljajo v aulih — tako imenujejo svoje vasi — posebne čitalnice. Zanimivo je namreč, da skoraj ni človeka, ki bi bil v taki meri branja željan, kakor ti nomadi, ki živijo tako daleč od sveta, da jim je tri mesece stara vest iz časopisa še prava razodetje. Šele zdaj, ko so se naučili branja in pisanja, zvedo, kako poteka življenje v omikanih deželah. Prav tako kakor Oiroti, ki smo jih vzeli za primer z juga Rusije, je tudi z ribiči in lovci na visokem ruskem severu.

Najtežja pisava na svetu

Mladi Kitajček, ki mora že s petimi leti v šolo, pride s kopico svojih tovarišev k učitelju. Otroci čepe na tleh. Učitelj vzame v roko knjigo, ki se imenuje san-tsi-king in je nekaj takega kakor naš abecednik. Vendar je čisto drugačen. Začenja se s stavkom: »Ob ustvarjenju je bil človek po naravi dober.« Učitelj ta stavek prebere in otroci ga morajo za njim ponoviti. To ponavljanje pa je tako glasno, da ne more v okolici kitajske šole nihče stanovati in pouk se začne že ob šestih zjutraj. Zaradi otroškega kričanja ne morejo ljudje spati.

Kdor pa misli, da se otroci že zdaj uče branja in pisanja, se moti. Kitajski abecednik je samo učna knjiga o načinu življenja, ki pouči otroke o

spoštovanju, ki ga je treba izkazovati starim ljudem, o vljudnosti v vsakem položaju, o čistosti in preprostosti. Dvomili bi, da otroci, ki kriče te izreke za učiteljem, tudi kaj razumejo. Toda počasi se jim odpre, sicer bi si komaj lahko razlagali, zakaj so Kitajci najvljudnejši narod na svetu. Šele ko deček zna vse te izreke, se začne učiti branja in pisanja, ki je izredno težko. Kitajski jezik namreč ne pozna abecede. Za vsak zlog imajo Kitajci enega ali več posebnih znakov, ki jih s čopičem in tušem narišejo na rižev papir. Ker pišejo na kolenih in preblizu gledajo, so skoraj vsi izobraženi Kitajci kratkovidni.

Sploh je učenje pri Azičih zelo težavno. Javanci, ki vladajo s svojo pisavo in jezikom nad vsem Južnim morjem, imajo štiri pisave. Ene izmed njih, duhovniške pisave, ne uporabljajo več. Potem je pisava, ki jo uporabljajo visoki uradniki, kadar pišejo drug drugemu, posebna pisava za preprosto ljudstvo in še ena za ljudstvo, kadar piše višjim stanovom.

Ženska izobrazba

Afriški narodi, pa najbodo že Berberci, Arabci ali črnici, pišejo arabsko. Samo kralj Vejcev ob gornjem Kongu je ustvaril posebno pisavo za svojih nekaj tisoč podložnikov, toda ne zna je nihče razen njega in nje-

govih ministrov. Drugi pišejo še zmerom arabsko. Vendar pa sta se v Afriki ohranili še dve pisavi. Prva je pisava Tuaregov, berberskega plemena, ki vlada nad srednjo Saharo. To pisavo, ki so jo pisali že stari Numidijci, ki so se bojevali z Rimljani, poznajo samo ženske. Možje, ki nosijo tam pajčolane, se te težke pisave, ki samoglasnikov sploh ne pozna, ne morejo priučiti. Druga stara afriška pisava je nubijska, ki je nastala v sedmem stoletju. Od daleč je podobna grški. Še danes jo pišejo krščanski Kopti v Egiptu. Do leta 1882. je bilo prepovedano tiskati koptovske knjige.

Indijanci se že dolga leta uče latinice, svojo staro pisavo s slikami pa uporabljajo za okraske pri tkanju preprog. Brati je znajo le njihovi vrači in nekatere ženske.

V Indiji in na Ceylonu poznajo pisavo, ki je podobna staremu sanskrtu. Tako pišejo tudi Bengalci. Mohamedanski Indijci pišejo arabsko. Šolske obveznosti v Indiji ni, le barodski knez daje vzgajati otroke na svoje stroške.

Tako preprosto kakor pri nas, je učenje branja in pisanja le še v severni Ameriki. Škoda je le, da svojim otrokom, ki se težko uče, ne moremo povedati, kakšne težave imajo otroci šele drugje.

Strašen boj s slonom v drvečem vlaku

Preteklo zimo je izbruhnil velik požar v cirkusu Sarrasani, ki je tedaj gostoval v Amsterdamu. V ognju je poginilo tudi osem slonov, ki so bili vredni več kakor 3 milijone dinarjev. Bili so sami izbrani ljubljenci ravnatelja Sarrasanija, ki jih je vzgojil in z njimi vsak večer nastopal. Rozi, največji samici, ki je tehtala 5000 kil in je bila 3-20 metra visoka, se je edini posrečilo, da je s svojo orjaško močjo raztrgala težke železne verige in se rešila. Toda strašna nesreča je morala žival globoko pretresti. Ko se je cirkus pred kratkim preselil v Nemčijo, so morali Rozo, ki je ubogala samo gospodarja, prepeljati v posebnem vagonu. Ogromna žival pa je začela med vožnjo besneti, tako da je bil vagon v nevarnosti, da ne skoči s tira. Zato je šel ravnatelj Sarrasani v njen vagon, da bi potoval skupaj z njo in jo med potjo pomiril. To se mu je tudi posrečilo in vsi so že mislili, da se bo vse srečno izteklo.

Roz se utrga

Na neki majhni postaji pa so vagon premikali in Roza je videla skozi vrata vagona gorečo plamenico, ki jo je nosil železničar. To jo je spomnilo požara. S strašnim sunkom je pretrgala za lakete debele verige. Tedaj pa se je začel tudi vlak premikati in ravnatelj Sarrasani je bil tako sam s pobesnelo živaljo v vagonu, ki je bil od zunaj zaprt. Slonovka je jela besno opletati z rilcem okoli sebe in ravnatelj se je moral skriti v kot, da mu žival ni razbila glave. Potem je

zaklical orjaku: »Roza, bodi pridna, saj se ne bo nič zgodilo!« Toda dobre besede niso nič zalegle. Roza je jela besneti še bolj.

Boj na življenje in smrt

Strašen udarec z rilcem je vrgel Sarrasanija na tla. Že je dvignila Roza nogo, da bi ga poteptala, toda zapovedovalni glas gospodarja jo je prestrašil. Sarrasani je brž planil pokoncu in v drvečem vlaku se je vnel boj na življenje in smrt, boj med človekom in pobesnelo živaljo. Roza je otepala z rilcem, toda ravnatelj se ji je spretno umikal in neprestano klical: »Go back, Rosa!« (»Umakni se, Roza!«) Naposled je Roza odnehala, Sarrasani pa je stopil tik k njej in začel tulečo in tresočo se žival božati. Paziti pa je moral neprestano, da ga ni pohodila. Opazil pa je, da je žival čedalje bolj nemirna.

Roza razbije vagon

Nenadoma pa je Roza izpremenila svojo taktiko. Zaletela se je z glavo v steno vagona in butala z njo tako dolgo, da se je debela stena razletela in so dolgi žebli popustili kakor šivanke. Šele ko je razbila tretjino stene, se je žival pomirila. Le z močjo svojega glasu je mogel Sarrasani odvrniti Rozo od razbitih vrat, da ni skočila z drvečega vlaka, kar bi bila njena smrt. Dve uri se je moral Sarrasani voziti v vagonu z živaljo, ki je neprestano stopicala iz

Se nadaljuje na 8. strani.

Spalnico za 18.500 Din Vam damo

Tretji veliki nagradni natečaj »Družinskega Tednika Romana«. čakajo Vas prekrasna darila. Sezite po njih — pogoji so lahki

Prišla je doba dolgih jesenskih in zimskih večerov, ko vsakdo rad seže po opravljenem dnevnem delu po lepem in zanimivem branju. »Družinski Tednik Roman« se že četrto leto trudi, da po streže svojim zvestim naročnicam in naročnikom z izbranim gradivom, polnim zabave in pouka. V listu samem, ki se je od leta do leta lepše razvijal in si tako pridobil vse več in več prijateljev in naročnikov, smo prinesli mnogo zanimivih in koristnih stvari. Toda pripravili smo Vam še več veselih presenečenj, da se boste še z večjo ljubeznijo oklenili »Družinskega Tednika Romana« in ga še nestrpeje pričakovali kot svojega dobrega prijatelja od tedna do tedna.

Čeprav so gospodarske in denarne razmere v današnji dobi silno težke, stopa »Družinski Tednik Roman« danes pred svoje čitatelje z novim nagradnim natečajem, ki je še mnogo večji in lepši in je od nas zahteval še dosti večjih denarnih žrtev, kakor oba dosedanja. Nagrade, ki smo jih sklenili razdeliti med naše naročnike — popisane so spodaj —

so tako dragocene, da Vas morajo razveseliti, tako po svoji trajni vrednosti kakor tudi zaradi uporabnosti.

Dosedanja izkustva pri žrebanju za naše nagrade so nam pokazala, da se je mnogim naročnikom zamerilo, ker niso bili izžrebani za nagrade, čeprav so izpolnili vse pogoje. Dragi naročniki! Prav dobro razumemo, da si vsi brez izjeme želite nagrade, pa ne zadnje, nego prve. Toda saj ste razumni in morate vedeti, da ne moremo razpisati toliko nagrad, da bi jih dobil prav vsak naročnik, zakaj popolnoma izključeno je, da bi dali vsem tisočem naših cenj. naročnikov šivalne stroje, kolesa, ali drage gramofone — ker potem danes »Družinskega Tednika« že zdavnaj ne bi bilo več: upropastile bi ga nagrade!

Kaj je prav za prav namen našega nagradnega natečaja? »Družinski Tednik« hoče z njim dati priliko svojim cenj. naročnikom, da dobe razen vsakotredenskega zanimivega branja še lepo priložnost, da pridejo brez vsakih stroškov do lepe in koristne nagrade. Obenem pa upamo

s tem doseči hitrejše in rednejše plačevanje naročnine, kar je za razvoj in napredek vsakega lista potrebno — še mnogo bolj za nas kakor za druge liste, ker se že od vsega začetka ne moremo in ne maramo na nikogar naslanjati in smo zato odvisni samo od naročnikov. A če si nam Ti, draga naročnica in dragi naročnik, pri prvih dveh natečajih pomagala, da smo mogli nekemu, ki nam je prav tako drag kakor Ti, pokloniti izžrebano nagrado kakor n. pr. Singerjev šivalni stroj, dragocen radijski aparat, lep gramofon ali praktično kolo — ali mar misliš, da ne bi mogel biti pri našem novem nagradnem natečaju ravno Ti tisti, ki Ti bo srečna usoda naklonila dragoceno spalnico, kakršnih je le malo v Sloveniji?

Pri prejšnjem nagradnem natečaju je ostalo precej nagrad nerazdeljenih. Iz-

žrebancem je bila sicer sreča naklonjena, pa so jo zapravili, ker niso poravnali naročnine. Vse te nagrade smo prenesli v sedanji nagradni natečaj, kakor smo obljubili. Že kupljene nagrade smo neizpremenjene dodali, gotovino pa smo rezervirali za nabavo naših novih, velikih in dragih nagrad, da moremo dati čim več lepega svojim cenj. naročnikom.

Prosim Vas, da preberete razpis nagrad našega tretjega velikega nagradnega natečaja. Videli boste, kako lepo priložnost Vam dajemo popolnoma zastonj; treba je le, da izpolnite dva malenkostna pogoja. Če to storite, Vas bomo vsak teden na novo razveseljevali z zanimivim, poučnim in napetim branjem, povrh pa utegnute dobiti še lepo nagrado v obliki dragocene spalnice, vredne malone 20.000 Din, o kakršni ste se do zdaj še sanjali komaj upali.

Nagrade bodo vse razdeljene!

Žrebanje bo javno!

Nagrade

velikega nagradnega natečaja »Družinskega Tednika Romana«

1. nagrada

je zbudila Vašo pozornost na jesenskem ljubljanskem velesojmu. V oddelku za pohištvo, kjer se je ustavljalo največ obiskovalcev, smo videli prekrasno spalnico iz kavkaškega oreha, ki jo je razstavila znana domača mizarska tvrdka D. Lancos iz Wolfve ulice v Ljubljani. Ta spalnica je zbudila ne samo pri nas nego tudi pri ostalih gledalcih splošno priznanje, tako zaradi nenavadno okusne in dragocene izdelave, kakor tudi zaradi prvovrstne kakovosti materiala, ki mu je priznan arhitekt dal vse lepote forme. In ker smo tudi pri tej priliki mislili na naše naročnike, smo sklenili, da mora ta odlični izdelek delavnih domačih rok dobiti eden ali ena izmed Vas!

Zamislite se v to idealno spalnico: pred Vašimi očmi se razprostira udobna in prekrasna postelja 140 cm široka in 200 cm dolga, izdelana iz žlahtnega kavkaškega oreha in sijoča v blesku politure. Potem se Vam oči ustavijo na tridelni omari, prostorni in praktični, pa hkrati okusni in solidni. Potem uzrete 2 nočni omarici, psiho z zrealom, mizico, 2 naslanjača in 1 stolček. Z uživanjem smo gledali to lepoto na velesojmu in zato si lahko mislimo, koliko veselja in radosti bo imel tisti, čigar last bo.

Spalnica predstavlja dovršeno eleganco, višek udobstva in modernega okusa; saj pa tudi stane

18.500 Din!

Ta spalnica kot naša prva nagrada je naš ponos.

2. nagrada

je to pot Singerjev šivalni stroj 66 K 4. Tak stroj smo pri našem prvem nagradnem natečaju razpisali kot prvo nagrado, in smo ga hoteli tudi zdaj uvrstiti med dragocena darila. Zakaj Singer 66 K 4 je eden izmed najmodernejših in najpopolnejših šivalnih strojev, kar si jih more zaželeli vestna in skrbna gospodinja. Z njim lahko šivate, vezete, krpate in priključujete. Pogrezljiv je, ima 3 predale in znano Singerjevo električno svetiljko. Izdelan je iz finega lesa in bo služil v

okras tudi najelegantnejšemu stanovanju. Vreden je

5.800 Din

in je v dobrem gospodinjstvu nenadomestljiv.

3. nagrada

je prvovrstno moško ali žensko kolo. Tudi to pot nismo hoteli prezreti prilike, da podelimo kot eno izmed večjih nagrad kolo. Število kolesarjev v Sloveniji od leta do leta rase in njegova praktična uporabnost nas je pripravila do tega, da smo ga uvrstili med naše nagrade. Zelimmo ga takemu naročniku ali naročnici, ki ji bo krajšalo dolgo pot v službo in domov.

Vrednost tega prvovrstnega, trpežnega kolesa je

1900 Din.

4. nagrada

naj Vam prinese v hišo godbo in pesmi: zanj smo izbrali eleganten gramofon v obliki kovčega. Ima zelo prijeten zvok in Vam bo v veselje in prijetno zabavo. Vreden je

1500 Din.

5. nagrada

je kompletna garnitura kuhinjske posode, dobro emajlirana in kras vsake kuhinje. Katera gospodinja si je ne bi želela? Mlada, ki bi se drugače morda morala odločiti za cenejšo — starejšo pa za izpolnitev stare, že izrabljene posode. Vrednost te posode je 800 Din.

6. nagrada

je kompletna porcelanska jedilna garnitura za 6 oseb. Ima 26 delov: skledo za juho, 6 globokih, 6 plitvih in 6 desertnih krožnikov, 1 velik okrogel krožnik za prikuho, 1 štirioglatega za solato in 1 podolgovatega za pečenko, potem 1 velik krožnik za pecivo, posodo za omako in solnjak. Garnitura je iz prvovrstnega belega porcelana z zlatim robom in jo je veselje pogledati. Vrednost 600 Din.

7. nagrada

V želji, da postrežemo naročnikom našega lista s praktičnimi stvarmi, smo sklenili podariti še 1 komplet jedilni servis za 6 oseb. Tudi ta ima 26 delov kakor prejšnji. Izdelan je iz finega porcelana z vijoličastim okrasjem. Vrednost 550 Din.

8. nagrada

je kompletna 29 delna garnitura za pijače iz prvovrstnega brušenega stekla in vsebuje po 6 čaš za vodo, kozarcev za pivo, kelihov za vino, kozarčkov za liker, 3 steklenice in 2 vrča. Tudi ta nagrada bo v okras in korist vsakemu gospodinjstvu. Vrednost 500 Din.

Za 9. nagrado podarimo lepo porcelansko garnituro za umivanje. Vredna je 450 Din.

10. nagrada je kompletna porcelanska garnitura iz 16 delov za dišave, vsakdanja potrebščina v gospodinjstvu. Vredna je 350 Din.

11. nagrada. Prav tako kakor za servise smo se odločili tudi še za kompletno garnituro za pijače iz 29 delov, iz dobrega stekla z lepimi vzorci. Vrednost 350 Din.

Nadaljnjih 5 nagrad so kompletne serije vezanih letnikov »Družinskega Tednika Romana« 1. 1929, 1930 in 1931. Vrednost vsake serije 215 Din, skupna vrednost 1075 Din.

Nadaljnji nagradi sta 2 garnituri 9 delnih čajnih servisov v lični izdelavi. Vsak je vreden 200 Din, skupna vrednost 400 Din.

Potem je 15 nagrad v blagu za damске obleke. Vsaka nagrada je 5 metrov umetne svile, vrednih 150 Din, skupna vrednost 2250 Din.

Da bodo naše nagrade v servisih kompletne, podarimo še 1 osemdelno garnituro za črno kavo, vredno 150 Din.

Nadalje podarimo naročnikom 10 vezanih letnikov »Družinskega Tednika Romana« letnik 1930. Skupna vrednost 900 dinarjev.

10 naših naročnikov bo 1 leto brezplačno dobivalo naš list. S tem podarimo 10 lepih daril v skupni vrednosti 800 dinarjev.

Nadaljnjih 100 nagrad so po 1 originalna fotografija največjih filmskih umetnikov na »Hochglanz«-papirju v velikosti 21×26 cm, kakršne se v trgovinah ne dobe. Vrednost posamezne slike 40 Din, skupaj 4000 Din.

80 nagrad po 10 umetniških razglednic priobjavljenih filmskih igralcev po 15 Din, skupna vrednost 1200 Din.

In naposled 700 zanimivih leposlovnih knjig po 12 Din, skupna vrednost 8.400 dinarjev.

Pogoji,

pod katerimi lahko tekmuje za nagrade

Da si pridobite pravico do tekmovanja za naše nagrade, morate izpolniti samo dva lahka pogoja:

1. poravnati čim prej 40 Din za polletno naročnino vnaprej na »Družinski Tednik Roman«. Kdor je z naročnino v zaostanku, mora seveda poravnati tudi ta zaostanek.

2. poslati čim prej pravilno rešitev na prihodnji strani natisnjene skrilavnice.

Najskrajnejši rok za skrilavnico je 1. december t. l., za poravnanje naročnine pa 8. december t. l. V Vašem interesu pa Vam svetujemo, da ne odlašate do zadnjega, ker potem ne utegnute več reklamirati. — Če nimate položnice, pišite ponjo!

Če izpolnite navedena pogoja, Vas naša uprava takoj vpiše v seznam tekmovalcev za nagrade in dobi tekočo številko, ki pride na dan žrebanja v žaro.

Vsak naš naročnik, ki gori navedena 2 pogoja izpolni, pa si lahko zveča verjetnost, da dobi 1. nagrado, s tem da dobi več števil, ki bodo tekmovalce za nagrade. V ta namen mu je treba samo pridobiti 1 ali več novih naročnikov, ki morajo poravnati polletno naročnino (40 dinarjev) in poslati rešeno skrilavnico. Za vsakega takega novega naročnika dobi stari naročnik novo številko; s tem si podvoji, potroji ali celo počvetori verjetnost, da mu bo žreb prisodil prvo nagrado. Razume se, da ima tudi novi naročnik pravico do tekmovanja, če izpolni oba pogoja. Priporočamo Vam tedaj, da se poslužite na 4. strani spodaj natisnjene kupona: izrežite ga, izpolnite in pošljite na našo upravo!

Pripominjamo, da je pri prejšnjem nagradnem natečaju več naših starih naročnikov prišlo do lepih nagrad ravno zato, ker so tekmovali z več številkami — to pa zato, ker so pridobili več novih naročnikov.

Naročniki, ki bodo tekmovali za naše nagrade, bodo morda hoteli vedeti, katero številko imajo. Naša uprava jih bo rade volje obvestila, toda samo pod pogojem, da prilože 3 Din v znamkah za poštnino in manipulacijske stroške. To je

povsem razumljivo, zakaj pri tako velikih in bogatih nagradah moramo še posebno paziti, da ne obremenimo že tako dovolj zaposlene uprave še z novim neproduktivnim delom in prevelikimi stroški.

Da cenj. naročnike za božič čim bolj razveselimo, smo sklenili določiti kot dan žrebanja 18. december t. l. Žrebanje se bo vršilo javno in bodo to pot razdeljene vse nagrade brez izjeme, a seveda samo med tiste izžrebane naročnike, ki bodo polletno naročnino v redu poravnali in plačali tudi morebitni zaostanek. — Podrobnosti glede kraja žrebanja i. dr. objavimo o pravem času.

Se enkrat Vas opozarjamo, da je v Vašem lastnem interesu, da čim prej pošljete rešeno skrižalnico in nakažete naročnino.

Zdaj pa vestno in natanko preberite naslednje vrstice in se spravite na reševanje skrižalnice. Videli boste, da je naloga zelo zanimiva in rešljiva za vsakogar, ki ima količkanj dobre volje — in kar je glavno, zanjo ni treba imeti nikakih posebnih šol...

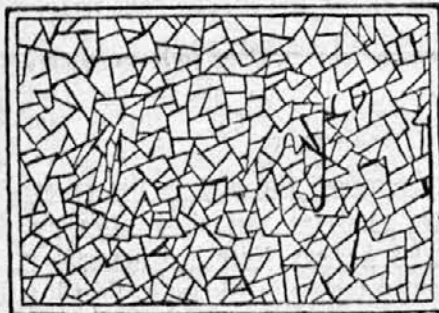
Skrizalnica

V spodnji sliki je skrit slon, ki ga morate poiskati. Ko ga odkrijete, prevlecite s svinčnikom ali pa s črnilom njegove obrise, napišite pod sliko jasno in razločno svoje ime in naslov in pošljite vse skupaj v odprti kuverti, frankirani z znamko za 25 par, na upravo »Družinskega Tednika Romana«, Ljubljana, Dunajska c. 29/I, poštni predal št. 345.

Nefrankirane ali premalo frankirane pošiljke bo uprava zavrnila.

Tu odstrižite!

Pošiljam Vam rešitev skrižalnice, objavljene v Vašem velikem nagradnem natečaju. Obenem nakazujem 1/2 letno naročnino ter Vas prosim, da me vpišete v seznam tekmovalcev za nagrade ter mi kot naročniku pošljate Vaš list.

Ime
Kraj
Pošta

Opomba. Dokler naročnik ne poravnava naročnine, ne bo vpisan v nagradni seznam.

Tu odstrižite!

Spodaj Vam prinašamo kupon za pridobivanje novih naročnikov. Poslužite se ga in pišite, da Vam jih pošljemo še več. Kolikor kuponov, toliko števil, tolikokrat večja verjetnost, da dobite prvo nagrado!

Tu odstrižite!

Kupon

Sporočam Vam naslov novega naročnika. Obenem Vam je zanj nakazana polletna naročnina 40 Din po poštni položnici na Vaš čekovni račun št. 15.393. Prosim Vas, da mu začnete list takoj pošiljati. Obenem Vas prosim, da mu takoj, ko prejmete nakazano naročnino, priznate njegovo skrižalnico, meni pa da razen že poslanih priznate še eno številko, kakor ste to obljubili.

Moj naslov:

Novi naročnik:

Ime
Poklic
Kraj
Pošta

Ime
Poklic
Kraj
Pošta

Pošljite ta kupon v odprti kuverti na našo upravo v Ljubljano, Dunajska cesta 29/I, poštni predal 345, in prilepite na kuverto znamko za 25 par ter napišite »Tiskovina«. To velja samo tedaj, če nič drugega ne napišete kakor oba naslova, drugače je treba kot pismo frankirati z 1.50 Din.

Senzacija

Po resničnem dogodku

Na Margitinih vlažnih ustnicah je še zmerom drgetal porog.

»Doktor Albing, z navadnimi cirkuskimi istorijami me ne boste izpreobinili, tem ljudem je senzacija življenjski element.«

»Že mogoče,« je počasi odgovoril Albing in si kakor iz navade segel v lasé.

»Ali pa,« se je nasmehnila Margit, »ali pa če hočeva filozofirati...« Njen pogled je zletel po nabito polnem cirkusu. »Saj vidite, koliko je ljudi. Senzacije mikajo...«

»Da. Ljudem imponira, ko vidijo, da drugi prezirajo strah in nagon po ohranitvi samega sebe. Oni hočejo gledati stvari, ki bi se morale končati s smrtjo, pa se najbrž ne bodo z njo končale.«

Margit je dvignila svojo mično ostriženo glavo proti kupoli cirkusa.

»In kaj bo napravil mister Dead?«

Albing je pokazal na ploščad pod cirkusko kupolo. »Od ondod bo skočil iz višine dvajsetih metrov v čeber poln vode; po mojem ta čeber ne more biti več ko štiri metre globok in kvečjemu tri metre širok.«

Margit se je nekam čudno nasmehnila, da so se pokazali njeni zdravi zobje, spominjajoči na mačko (doktor si je pri tem mislil, kakšne zveri so ženske!). »Aha,« je rekel zelo počasi, »potem bi bili tisti trije metri nadaljevanje življenja za gospoda Deada?«

»Seveda.«

»Kako dolgo že neki počenja te vratolomnosti?«

»Slučajno mi je Deadovo življenje zadnjega pol leta znano.«

Cirkuska godba je prestala s koračnico. Fanfare so zadonele, klovni in bedasti Avgusti so se postavili kraj vhoda in v manežo je prikorakal mister Dead. Oblečen je bil v bel svilnat kopalni trikô in s prsi se mu je režala črna mrtvaška lobanja. Priklonil se je pred občinstvom, godba je spet prenehala in v smrtni tišini je splezal po spleteni lestvi kvišku in naposled obstal na ploščadi. Iztegnil je roke, kakor bi se pripravljaj na skok, in ves cirkus se je mahoma zazdel kakor en sam trpinčen dah. Tedaj je presekal tišino prodirljiv krik iz Deadovih ust, in trenutek nato je nekaj belega zletelo s ploščadi.

Mlada žena zraven Margite se je onesvestila in omahnila naprej.

Margit je krčevito zasadila svoje vlažne prste v batistov robec. Tedaj pa je že švignil steber vode iz čebra, trdo, pljuskajoče.

Z vseh strani so se zgrnili ljudje v lilastih oblekah se sklonili čez rob čebra, hlastali po nečem, in potem se je nekaj mokrega, curljajočega vzpelo iz vode. In se s prisiljenim smehom priklonilo.

Oglušujoč plosk je zagrmel in napolnil manežo.

Dead se je moral najmanj desetkrat prikloniti v zahvalo. Naposled je šel in konjar je oznanil, da si naslednjih deset minut lahko vsak obiskovalec ogleda konje.

Albing ni vedel, ali je obločnica pod kupolo kriva, ali pa je Margit res bledejša kakor je bila prej.

»To diši po senzaciji,« je šepnila.

»Saj tudi je,« se je nasmehnili Albing. »Če bi priletel le nekaj centimetrov preveč ali premalo, bi si na tleh ali pa ob železnem obodu čebra razbil lobanjo.«

V Margitinih očeh se je zablistalo poželjenje.

»Rada bi poznala tega mistra Deada. Saj ste prej rekli...«

Albing je prikal: »Zakaj ne!«

*

Po predstavi sta šla v garderobo.

V civilu spominja Dead na meščanskega uradnika. Njegove oči so okrogle in brez gube, čelo mu ni previsoko, višnjevkasto-črni lasje razdeljeni na prečo in s pomado počesani v čop. Zdi se miren in prav nič nervozen. Vina ne mara, zato pa tem rajši seže po cigareti, ko mu jo doktor Albing ponudi v cirkuski restavraciji.

Dead ni slep, da ne bi opazil Margitine vitke lepote.

»Nu, junak dneva,« se nasmehne doktor, »naša Margit bi rada pobliže spoznala zaničevalca smrti.«

Dead se za trenutek zagleda v opalno sinjino Margitinih oči, ki se ne brez poželjenja upirajo vanj. Toda takoj jih spet umakne in nekam hladno meni: »Za tako zaničevanje smrti je potreben le miren odskok. Potem mora iti v redu, saj je čeber dovolj globok in tudi širok.«

»Kako ste prav za prav prišli na tako misel?« vpraša Margit.

Dead jo čudno pogleda. »Kdo nauči človeka neumnosti? Zenska.«

»Zenska vas je tega naučila?« se začudi Margit.

»Ne, ni me naučila,« odvrne Dead. »Učitelj je bil neki zmešan človek, nekak matematik; pokazal mi je stvar z lutko, ki je padla natanko navpično. Tako je izračunal, kako globok in širok mora biti čeber. Takrat mi je dal idejo, seveda je tudi sam hotel zraven zaslužiti, in naš ravnatelj se je silno navdušil. Tiste čase mi ni dobro šlo, toda tvegati bi moral svoje kosti. Dolgo sem se obotavljal, pa tudi moja žena mi je prigovarjala. Bila je plesalka pri nas, pa sva se vzela. A vendar se nisem mogel odločiti. Naposled mi je pobegnila. Tedaj sem sprejel matematikov predlog, napol z namenom, da si tako napravim konec. To je bilo pred kakim tri četrt leta, in zdaj si s to točko služim lepe denarje. Pa kaj mi pomaga,« je dodal Dead in vrgel ogo-

Naš pravi domači izdelek

rek na tla, »kaj mi bo danes denar! Zdaj bi si Lia lahko vse privoščila, pa je ni.«

Govoril je z mirnim in docela nerazburjenim glasom. Tako nekako, kakor bi bral iz lista.

*

»Praveat roman,« je menila Margit, ko jo je Albing spremljal domov.

»S tragičnim koncem,« je s posebnim poudarkom rekel doktor.

»Zakaj?« je vprašala Margit.

»Tragični konec pride tisti trenutek, ko bi se ženi, zamamljeni od slave svojega moža, zahotelo, da se vrne k njemu.«

Margit je položila roko na ramo doktorja Albinga. »Doktor, žene, ki zberejo poguma za beg, se tako nagle ne vrnejo.«

»Kakor vzamete, gospodična. Tudi trgovec se spet loti svoje prejšnje stroke, ki jo je moral pred leti opustiti, ker mu ni nesla.«

*

Nekaj dni nato je bil cirkus spet poln kakor po navadi, in tedaj se je zgodilo: Ko je Dead hotel stopiti v manežo, mu je nenadoma zastala noga. Neka žena je stala pri vhodu in nemo gledala moža v belem trikoju. Možu je zastal korak in njegov glas je bil za spoznanje drugačen kakor po navadi.

»Kaj bi rada tu, Lia?«

V obeh njenih rokah je bila prošnjaja. Toda že se je oglašil režiser. »Pozneje, Dead, pozneje, zdaj ni čas za zasebne razgovore.«

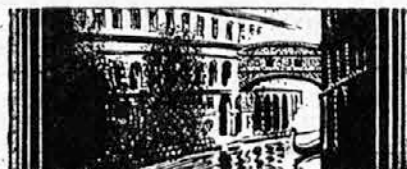
»Pozneje,« je ponovil Dead in šel.

Spet tista zlovesča tišina, spet tisti presekani krik — belo in pošastno je v jarki luči žarometov zletelo telo iz višine — in potem nenadno en sam krik iz tisočev grl, krik groze in bizarnosti. Zenske so zavreščale, moški so planili kvišku. Vse je hitelo s sedežev.

Tam na čebru pa je visela čez rob raztrgana cunjica bele svile, vsa rdeča od krvi, in roka, stisnjena v pest, je molela kvišku, kakor bi hotela, prekleti tisoče, ki si kupujejo za denar igro na življenje in smrt. Ljudje v frakih in lilastih hlačah so se zgrnili z vseh strani in dva sta prinesla nosilnico. In potlej je počasi stopila v manežo neka žena, kakor bi hodila v snu, z vijoličnimi rokami in krčevito iztegnjenimi prsti. Gledala je in gledala in ni mogla razumeti. Zdej pa

Se nadaljuje na 8. strani.

MOST VZDIHOV

46. nadaljevanje

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZÉVACO

Novi naročniki dobe na željo brezplačno ponatis prvih 18 nadaljevanj. Nadaljnjih 26 nadaljevanj, priobčenih v št. 12. do 42. »Druž. Tednika«, nismo ponatisnili in se dobe le v omenjenih številkah, ki jih pošljemo novim naročnikom za izjemno ceno 25 Din. Denar je treba poslati vnaprej.

»Pretepel bi jih z bičem, nesramnice!«
»Predstavi si, da bi ti ženska, ki si jo med vsemi najbolj ljubil v življenju, rekla, da bi rajši videla krastačo kakor pa tebe...«

»Naprtil bi ji sto krastač v vreči na hrbet in jo pognal.«

»Vidiš, da nikoli nisi ljubil! Jaz bi bil srečen, če bi mi pljunila v obraz! Meni niti ni rekla, da se ji zdim grši od krastače. Ni groza tisto, kar jo prevzame, če me zagleda. Tudi ne prezir. Še nižje, še žalostnejše je... Gnus!«

»Smrt božja, če je tako, pa si jo s silo vzemi! Zagotovim ti, da bi se ji potem, če bi ji dokazal svojo moč, zdel vreden ljubezni.«

»Tudi to sem poskusil...«

»In?«

»Pa sem izgubil.«

»Diavolo, nerodna reč.«

»A to še ni vse, Pietro. Tekmeca imam.«

»Srečnejšega?...«

»Ne vem, ne verjamem... ne... ne morem verjeti, da bi Bianca ljubila Sandrigo.«

»Bianca, si rekel?«

»Tako ji je ime.«

»Imperijina hči?«

»Da, ona! Ali jo mar poznaš?«

»Ne; vem samo to, da ima Imperija hčer in da je tej hčeri ime Bianca. Toda ali nisi pravkar rekel, da imaš tekmece?«

»Da, tekmece, ki se ga ta trenutek ne morem iznebiti, tekmece, ki ga potrebujem... Razumeš? In da bo mera polna, bom moral sam blagosloviti njun zakon!...«

»Zakaj tega tekmece potrebuješ?«

»Ker mi bo pomagal prijeti Candiana, če se ne vrne več k tebi.«

»Tako mi hudičevih rogov — če je stvar taka, pa se odloči samo za eno, za ljubezen ali pa za sovraštvo...«

»Ne morem izbirati. Hočem, da bo enako zadoščeno mojemu sovraštvu in ljubezni, hočem, da Candiano pogine in da bo Bianca moja. Oboje hočem. Vse moje življenje visi na tem, da dosežem oba smotra... Zastran Candiana računam na Sandrigo...«

»Svojega tekmece?«

»Da. In zastran Bianče računam nate.«

»Da sem ti vdan, veš.«

»Vem, dragi moj Pietro. In zdaj ti hočem povedati, česa pričakujem od tebe... Bianca in Sandrigo se morata poročiti. Morata se...«

»Kdaj?«

»Tega še ne vem. Odvisno je od Sandrigo. Toda takoj po blagoslovitvi zakona bo Bianca izginila.«

»Kako?«

»To je moja stvar. Tako bo zadeva s Sandrigom urejena v moje zadovoljstvo, od poroke z Bianco pa mu ne bo drugega ostalo kakor samo cerkvena svečanost.«

»In kaj bo z Bianco?«

»Dobila bo pri tebi zavetišče.«

»Ah! Ah!«

»Tak začenjaš razumevati?«

»Občudujem te, Bembo. Zmerom sem si dejal: če bi te bila usoda položila v zibelko kraj prestola, bi si znal tudi cesarski prestol prislepariti.«

»Ali mi boš pomagal?«

»V tej stvari zmerom.«

Bembo je vztrepetal. Blisk nezaupanja se je užgal v njegovih sivih očeh.

»Zakaj praviš, v tej stvari? Kaj so mar tudi take stvari, kjer mi ne bi hotel pomagati? Govori!«

»Človek božji!« je vzkliknil Aretino, ves v

strahu zaradi neprevidnosti, ki jo je bil napravil. »Preveč si pameten, da bi se dal begati od praznih besed.«

Bembo si je potegnil z roko po čelu.

»Imaš prav,« je zajecjal.

»Sicer pa, če mi ne zaupaš, z bogom!«

Aretino je vstal, napravil dva, tri dolge korake in udaril s pestjo po mizi.

»Hvala lepa za nezaupanje,« je zarenčal.

»Enega edinega prijatelja ima na svetu in lepega dne pride in še tega opsuje.«

»Daj no, pomiri se!«

»Veš, Bembo, to je bilo grdo, zelo grdo!...«

»Sedi in ne govori več o tem.«

»Dejal si torej,« je povzel Aretino in spet prisedel k Bembo, »da dobim ostalih pet tisoč srebrnikov tisti dan, ko bo Bianca pri meni?«

Zdaj je bila na Bembo vrsta, da je svojega sobesednika pogledal z neprikritim občudovanjem.

»Naj bo!« je dejal, »toda tvoje prijateljstvo mi v tej zadevi pride nemalo drago.«

»Kaj boš tožil! Saj bo plačala republikanska blagajna! Dajva, pogovoriva se v miru, kakor si pravkar dejal. In obrazloži mi do konca svoj načrt!«

»Dal boš torej Bianci zavetišče. Svojim Aretinkam pa jo boš predstavil kot novo tovarišico.«

»To bo jokanja in nevoščljivega obiranja!«

»Saj si mojster v otiranju solz in zavezovanju ženskih jezikov! Ali mi jamčiš, da ne bo, ko pride Bianca k tebi, nihče imel dostopa do nje kakor samo Aretinke?«

»Jamčim.«

»Prav. To bi bilo torej v redu. Zdaj pa pride druga stvar na vrsto, in ta je dosti kočljivejša...«

»Izražaj se jasneje, in kar se kočljivosti tiče, naj te ne bo strah!«

»Stvar je tale: ali imaš med svojimi Aretinkami eno ali dve pametni in vdani ti dekleti, ki sta odprte glave in se ničesar ne ustrašita, če gre za to, da tebi ustrezeta?«

»Take so vse!« je vzkliknil Aretino z naivnim ponosom.

»Ali so takšne, da bi se upale ugonobiti čednost, ki ji dotlej nobena stvar na svetu ni mogla do živga?«

»Zanesi se, da so.«

»Tak misliš, da bi čez mesec dni...«

»V štirinajstih dneh bo tvoja nedostopna Bianca taka, da je živ krst ne bi več spoznal.«

»Tak misliš, da bi štirinajst dni bivanja med tvojimi Aretinkami...«

»Mislim, da je čednost prazna beseda in volja žensk pero, ki se vrti po vetru. Glavno je, da piha veter od prave strani. Mislim, da vidi mlado dekle, ki kipi od vneme, katere se niti sama ne zaveda, v tej nezavednosti trdnost in nepristopnost. Še tebe je to zamotilo. Kaj je Bianca? Otrok ljubezni. Verjemi mi, da tli pod njeno sneženo brezmadežnostjo ogenj, ki ga je podedovala od matere. Treba je samo led stopiti, in to opravijo moje male Aretinke, ki so ne samo izkušena in modra dekleta, nego znajo svoje modrosti tudi druge naučiti. Pripelji mi svojo učenko: učiteljice ljubezni jo čakajo.«

»A to še ni vse,« je rekel Bembo po kratkem premisleku.

»Hudiča! Tvoje prijateljstvo je tiranstvo!«

»Ne boj se, obračunala bova tvoje prijateljstvo in moje tiranstvo, in če bi tehtnica na eni strani preveč potegnila, bom ravnotežje obnovil z zlatom.«

»Imenitno,« je vzkliknil Aretino. »Tako pesniške, tako čudovite primere še nisem čul. Ne Ariost, ne Tasso, kaj pravim, še sam nisem...«

Bembo je nestrpno odmahnil z roko in presekjal izliv Aretinovega navdušenja.

»Poslušaj, prijatelj, ali se ne dolgočasiš v Benetkah?«

»Jaz da bi se dolgočasil v tem mestu sme-ha, ljubezni in umetnosti?«

»Vidiš, prijatelj, jaz pa se dolgočasi.«

»Zakaj ne potuješ?«

»Saj ravno na to mislim. Samo da bi mi bilo, če bi sam potoval, še bolj dolgčas.«

»Ah! Torej bi rad, da bi šel jaz s teboj?«

»Ugenil si.«

»To se lahko zgodi. Saj veš, da bi zate vse storil.«

»Vem. Samo zdi se mi, da ne bi hotel pustiti svojih Aretink samih...«

»Zakaj ne! Saj so tudi zdaj ostale same, ko sem potoval k Velikemu vragu.«

»Že mogoče; toda to pot bo najbolje, da vzameš Aretinke s seboj.«

»Prav; že razumem. Tvoja želja je, da odpeljem Bianco iz Benetk, in da ne bi nihče ničesar mogel zaslutiti, naj jo vzamem s seboj kot svojo uslužbenko.«

»Natanko tako.«

»In kam naj jo odpeljem?«

»To ti še o pravem času sporočim. Naj ponovim: dobil si tisoč srebrnikov in malo prej sem ti dal nakazilo za nadaljnjih štiri tisoč. To dá skupaj pet.«

»Sijajen računar si!«

»Za teh pet tisoč boš deset dni skrbel za Bianco, to se pravi, dobil boš po pet sto srebrnikov za hrano, ki jo ta otrok pojé na dan.«

»Pa pouk?!«

»Zanj dobiš še pet tisoč. Nakazilo ti napišem zunaj Benetk.«

»Prav. Pogodba mi je všeč.«

»Torej sprejmeš vse moje predloge?«

»Vse. Mar ti nisem dober prijatelj?«

Poštenjaka sta si stisnila roko. Potem se je Bembo poslovil in Aretino ga je med globokim priklanjanjem spremil mimo lakejev do vrat.

Bembo se je zadovoljen vrnil domov.

Tam ga je že čakal Sandrigo.

Kardinal si je nadel svoj najvedrejši obraz, potegnil razbojnika v svoj kabinet in ga vprašal:

»Nu, gospod poročnik, kdaj bo poroka?«

Sandrigo je pogledal kardinalu trdno v oči in odgovoril:

»To je od vas odvisno, Visokost.«

Besedo »Visokost« je Sandrigo izgovoril z enako ironijo kakor kardinal besedo »poročnik«.

»Zakaj od mene?« je vzkliknil Bembo in prebledel. »Ali mar lopov kaj sluti?« se je vprašal sam pri sebi.

»Evo, zakaj, Visokost. Pravkar sem prišel od Imperije. In ko sem silil vanjo, naj mi pove, kdaj napoči dan moje največje sreče, mi je naposled doslovno takole odgovorila: »Preden kaj ukreneva, stopite h kardinalu in ga vprašajte za svet!«. Zato sem prišel, zato sem vas čakal, in ne da bi vas hotel opozarjati na najin dogovor...«

»Ki ga nisem pozabil, lahko se zanesete, dragi moj zaveznik!«

»O tem sem trdno prepričan,« je odvrnil Sandrigo s porogljivim usmevom. »Ne da bi vas hotel opozarjati, kaj ste mi obljubili in da mi dolgujete nič manj ko življenje...«

»Pravite, da me nočete na to opozarjati, ga je v drugič presekala Bembo s prisiljenim nasmeškom, »pa mi vendar že ves čas govorite samo o tem, koliko sem vam dolžan...«

»Kaj hočete, Visokost! V hvaležnost ne verujem, zato mislim, da mora tisti, ki je komu napravil uslugo, voditi račune o tem, kaj mu drugi dolgujejo. Hotel sem vas torej prositi, da določite dan cerkvenih slovesnosti.«

»Prav,« je odgovoril Bembo brez obotavljanja, »ta dan mora biti čim prej!«

Sandrigu se je zjasnil obraz.

»Trd nasprotnik,« si je rekel v mislih kardinal, »dosti trši od vrlega Aretina...«

Naj je bil Bembo še tako dober poznavalec ljudi, to pot se je ukanil.

Sandrigu je govoril naravnost, z brutalno odkritostjo to, kar je mislil.

Aretino pa se je zvil kakor trs in se spet zravnal, ko je minil vihar.

»Čim prej!« je zavpil bivši razbojnik. »Ah! Vendar že pametna beseda. Toda kdaj naj prav za prav to bo, čim prej?«

»Zdaj je na meni vrsta, dragi prijatelj, da vas opozorim na najin dogovor.«

»Izvolite.«

»Prisegli ste, da spravite Rolanda Candiana živega ali mrtvega v moje roke.«

»Prisegó bom tudi izpolnil. Toda jaz delam po načelu: iz roke v roko. Dajte mi Bianco, pa dobite Candiana. Štirinajst dni po cerkveni poroki bo Roland tu, zvezan na rokah in nogah — razen če ga ne bom prisiljen ubiti; v tem primeru pa vam prinesem njegovo glavo.«

Te strašne besede je razbojnik izgovoril s tako hladnokrvnostjo, da bi vsakogar morala groza istresti. Toda Bembo je ostal negiben. Tigra sta rjovela vsak na svoj način in oba sta mislila, da morata drug drugega prerjoveti.

»Štirinajst dni po poroki mi prinesete Candianovo glavo?« je počasi povzel kardinal.

»Tako sem rekel; in kar rečem, to zmerom storim.«

»In nobena zapreka vas ne bo ustavila?«

Sandrigu se je prezirljivo nasmehnil.

»Noben dogodek vam ne bo branil, da ne bi izpolnili besede?«

»Takega dogodka ni na svetu.«

»Treba je na vse misliti, poročnik.«

»Mislil sem na vse, Visokost.«

»Tudi na... treba je na vse misliti, vam pravim, tudi na smrt vaše zaročenke!«

»Tudi Biancina smrt me ne bo mogla ustaviti,« je mirno odgovoril Sandrigo, a drgeta vendarle ni mogel premagati.

»Vidim, da ste res za vse odločeni. Primem vas torej za besedo. Štirinajst dni potem, ko boste poročeni, bo Candiano v naših rokah. Če je tako, je samo v našo korist, da vašo poroko pospešimo. Določiva dan, če vam je prav. Danes imamo torek. Ali vam sobota ustreza?«

»Sobota mi je pogodu... Zanašam se torej na vas, da pregovorite še Imperijo.«

»To je moja stvar, naj vas ne skrbi.«

»Pa tudi Bianco...«

»Diavolo, saj je niti ne poznam...«

»Res?« je vzkliknil Sandrigo in presunljivo pogledal kardinala.

»Te obveze ne morem prevzeti,« je s poudarkom izjavil Bembo.

»Tudi prav,« je menil Sandrigo s takim glasom, kakor bi se mu bil Bog zna kolikšen kamen črnih slutenj zvalil s srca. »Uredite torej samo zastran matere. In ne pozabite: v soboto!«

»V soboto, srečni zmagovalec!«

Sandrigu se je nasmehnil, stisnil roko, ki mu jo je pomolil kardinal, in pomirjen odšel.

Ko so utihnili njegovi koraki, se je Bembo spačil obraz.

»V teh nekaj minutah,« je zarenčal, »sem več pretrpel kakor vse tiste strašne dni in noči, ko sem v črni jami čakal, kdaj pride smrt. Le prinesi mi Rolanda Candiana, lopov zavrženi! Potem pa prideš sam na vrsto!... Čvrste verige ti pripravim na dnu beneških ječ... ne, ne, rajši kameniti sedež na Mostu vzdihov!... Ti, Biancin mož!...«

Bemba je popadel strahoten smeh in telo mu je stresel krčevit drget.

Toda počasi se je vendarle pomiril.

Šel je k Imperiji.

In njegove prve besede so bile:

»V soboto poročimo našega prijatelja Sandriga in vašo drago Bianco.«

»V soboto!« je pridušeno kliknila kurtizana in prebledela.

»Naša naloga mora zdaj biti, da vašo hčer pregovorimo k tej poroki.«

»To v i rečete?« je zajecjala Imperija.

Bembo se je sklonil k njej.

Ja ženo, da moja in da ženo
»Tempo« čitali na obroke

LJUBLJANA CELJE MARIBOR
Gledališka 4 Aškerčeva 3 Slovenska 18

»Bianca je moja,« je zamrmral, »Sandrigo pa vaš. Saj sva se tako dogovorila, ne?«

Onemoglo je prikimala.

»Ničesar se vam tedaj ni treba bati,« je povzel Bembo. »Cerkvena slovesnost se bo

Drugi del

I

Pod trgom Sv. Marka

V tistih časih je bil šef beneške policije neki Gennaro — Guido mu je bilo krstno ime — mož kakih štiridesetih let, kostanjevih las, energičen in kakor vsi uradniki takratne republike, ki se je zvijala v krčih revolucij in bojov za oblast, obdarovan s silnim tekom po časti in oblasti.

Guido Gennaro je hlepel po Dandolovem mestu, kakor je Altieri hlepel po Foscarijevem, kakor je Foscaro hlepel po tem, da pretvori doževsko krono v kraljevsko.

Bil je, da bomo kratki, šef vidne in skrite beneške policije in ni imel nad seboj drugega direktnega gospodarja kakor velikega inkvizitorja.

Če smo to povedali, bodo bralci vedeli, da je bil strašna osebnost.

V ostalem je opravljal svojo službo malone vestno in ni poznal druge strasti kakor to, kako bi izvolil primerno zarotico; če je na bilo, si jo je znal tudi sam izmisliti od začetka do konca, da je potem užival, ko jo je mogel razplesti in razkriti. Kvartal ni kakor toliko drugih visokih gospodov, ki jih je igra upropastila. Tudi popival ni. Nihče ni vedel, ali je oženjen ali ne, in nihče ga vobče ni videl z ženskami. Njegovo največje veselje je bilo, da je hodil zvečer sam po Benetkah, zdaj preoblečen v navadnega meščana, drugič spet v gondoljerja ali mornarja; opazoval je in proučeval ljudi, ki so hodili mimo njega, potem pa je šel v katero krčmo ali nočno zabavišče. Vsi beneški krčmarji so ga poznali; mojster Bartolo, »Enooki«, krčmar pri »Zlatem sidru«, je bil celo med njegovimi prijatelji. Konec teh nočnih izprehodov je bil navadno ta, da so biriči potegnili s postelj dva ali tri siromaške, ko so se najmanj nadejali; dobili so ta dve leti svinčenih ječ, oni tri leta galej, tretji spet pet ali šest let podzemeljskih temnic; zastran izbire kazni beneški sodniki niso bili v zadregi. In tedaj si je Guido Gennaro mel roke. Imel je navado reči, da je v dobro upravljanem mestu najglavnejše poslopje temnica. Najrajši je sanjal o orjaški ječi, kamor bi zaprl vse mesto, in o socialni ureditvi človeške družbe, ki bi poznala samo dve vrsti državljanov: jetnike in ječarje.

Drugi večer po tistem dnevu, ko smo videli Bembo z Aretinom in Sandrigom in Sandriga z Imperijo, se je šef beneške policije Guido Gennaro šminkal pred velikim zrcalom.

Ko si je uredil obraz, je stopil v kabinet, kjer je viselo nešteto kostumov, snel po kratkem izbiranju gondoljersko obleko in se jel oblačiti.

»Hm!« je godrnjal med tem delom, »zdaj je priložnost ali pa nikoli! Dandolo je toliko za velikega inkvizitorja kakor sem jaz za španskega kralja. Še manj!... Kaj naj to bo: izroči mi policijsko oblast, mojih poročil pa še poslušati noče! A ne samo to! Lepega dne ti meni nič tebi nič izgine, češ da mora streči svoji ranjeni hčeri. Ranjeni? Kdo jo je ranil? Kako? Zakaj?...

vršila v soboto, če dotlej pripravite svojo hčer... in treba je, da jo pripravite. Samo da pojde po poroki Bianca na eno stran, Sandrigo pa na drugo. Kam pojde Bianca? To je moja stvar. Kam pojde Sandrigo? To je vaša stvar!...«

Nema od osuplosti, vsa drgečoč od neznanke groze, ki jo je z njo vselej navdala Bembova navzočnost, je Imperija imela komaj toliko moči, da je slabotno prikimala v znak pristanka.

Ko je dvignila glavo, Bembo ni bilo nikjer več...

Bogme, svojo mesečno plačo bi dal, če bi mogel zvedeti. Toda Altierijeva palača je postala pravcat grob: nihče ne more vanjo... Še hudič tam ne bi ničesar izvohljal... Drži le to, da je Dandolo veliki inkvizitor samo po imenu... in če je količkaj resnice na tem, kar so mi pripovedovali, ne bo dolgo, ko se bo sploh odrekel tej časti. Kdo bo potem veliki inkvizitor?... Da, Gennaro, kdo dobi potem to strašno oblast v svoje roke?...

Tako se upraščujoč se je gledal v zrcalu in si popravljal mornarsko čepico na glavi.

»Zakaj ne bi bil to jaz?« je nenadoma vzkliknil. »Ker nisem patricijskega rodu? Prava reč! Kakor ne bi imel vplivnih sorodnikov! Kaj mar nisem spodobne postave? Sicer pa, ali so bili mar vsi inkvizitorji patriciji do stržena? In doži? In škofje? Bembo je šele pravi plebejec!... Da, da, Gennaro, zdaj je prilika ali pa nikoli!«

Spustil se je na velik naslanjač, si nalil kozarec španskega vina in pomočil vanj prepečenec.

Izpil je kozarec in pospravil prepečenec, nato pa je vstal in se spet postavil pred ogledalo.

»Da je mož, ki ga vidim v tem ogledalu, dož, bi mu tole rekel: Vaša Visokost, v žalostnem položaju ste, in državi grozi velika nevarnost. Kaj sem jaz? Nič drugega kakor prvi birič v republiki. Nekaj je to že, ne rečem, da ne. Birič, Visokost, je odprto uho v tišini, odprto oko v noči, roka, ki otipava praznino, senca, ki se plazi v temi. Tišina, noč, praznina in tema mu odkrivajo svoje skrivnosti. Zame ni skrivnosti, Visokost. Izvolite me poslušati. Strmoglavili ste rod bino Candianov. Starega doža ste oslepili; prav. Hudič ve, kaj se je z njim zgodilo. Toda v vašo in države nesrečo je stari volk zapustil volčiča, ki je med tem dorasel. Pazite na volčiča, Visokost! Dobil je zobe, silno ostre zobe. Veste, kaj je največja napaka, ki ste jo napravili? Odkril vam jo bom: pustiti bi morali starega Candiana in oslepiti Rolanda. Stari bi umrl od bolesti, mladi pa nič ne bi mogel. Toda človek ne more vsega vedeti. Vedeti bi bilo treba, da utegne Roland prevrtati deset čevljev debele zidove in da bo Most vzdihov zanj samo navaden izprehod, kakor je Rialto izprehod za mladega gizdalina, ki se hoče postaviti pred svojo gospodično. Pa pustimo to. Idite z menoj, Visokost. Pogledajte malo v nočna zabavišča: povsod boste čuli samo hvalo Candianu. Idiva v pristanišče, na Lido, na nabrežja: povsod iste legende o sili, pogumu in neustrašnosti. Visokost, če hočete izbrisati legendo o Rolandu Močnem, morate spraviti vse beneško ljudstvo v luknjo. To ne gre, pravite? Nu, potem pa glejte, da dobite Rolanda v pest!... Ah! Ah! Vidite, tu sèm sem vas hotel dobiti!... Smrt božja! Rolanda dobiti v pest? Hudiča! Da, to bi bila mojstrovina! Roland je v Benetkah. Sam je v Benetkah. Kljubuje strelecem in biričem. Tam je, kjer hoče biti. Zdajle ga imate v rokah. Ni ga več! Obkolite Olivolski otok? Izginil je! Naskočite hišo v pristanišču? Izpremeni se v dim! To ni človek, peklensček je...«

Vidite, Visokost: ta strašni Roland, ki se je sam postavil za kralja gorâ in za vojvodo nižav, ki ima za seboj dva tisoč fanatičnih privržencev, ta Roland, ki ga gondoljerji na tihem opevajo in ženske o njem sanjajo in močje vanj upajo, ta Roland, ki vas bo zdrobil — evo ga, v moji oblasti je, prinesem vam ga, vzemite ga!... Visokost, za tako uslugo me povišajte v velikega inkvizitorja!«

v 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Filmske zvezde v zlatih kletkah

Izza hollywoodskih kulis...

Hollywood — sen slednjega filmskega igralca, ki se mu odpira bodočnost, slednjega filmskega statista, slednjega nadarjenega začetnika! Nevoščljivo gledajo tovariši in tovarišice kratke, a pomembne vesti v časnikih, ki povedo, da se je spet nekemu nasmešnila sreča in ga poklicala v Hollywood. In oni, ki ga je doletela ta sreča, kar ne more strpeti do dne, ko ga odpelje ladja v Ameriko in s prvim vlakom odhiti v kraj, ka-

mor ga kliče delo. Toda kakor vsi ideali in vse lepe sanje, se razprše tudi iluzije, ki si jih je novi srečnejš ustvaril o raju — Hollywoodu.

Filmsko mesto ni samo na zunaj dolgočasno. Na znotraj — in to je najhuje — je leglo klepetavosti in obrekovanja. Priljubljenost ima tudi svoje senčne strani in kdor hoče biti sredi javne pozornosti, mora računati s tem, da bodo ljudje tudi njegovo zasebno življenje gledali z drobnogledom. Zato morajo celo ravnateljci filmskih družb, ki plačujejo ljubljencem občinstva ogromne plače, skrbeti, da žive igralci kakor se spodobi, sicer bi bilo njihove slave in priljubljenosti kaj hitro konec.

Dolgočasiti se morajo...

Tako so se filmski odličniki morali odtegniti javnosti. Zvečer sede sami v svojih razkošnih palačah in se

strašno dolgočasijo. Časih se obiskujejo, toda če vidijo ljudje kak par prevečkrat skupaj, nastanejo takoj govorice. Tudi Douglas Fairbanks ne more večno pokati z bičem in nje-

gova podjetna žena po ogromnem padcu vrednostnih papirjev tudi ne bo imela z njimi več prevelikega veselja.

Časih se vrše v velikem hollywoodskem stadionu koncerti, ki se jih udeležijo vsi hollywoodski odličniki. Toda to je le skromna izpremembra. Zato ni čudno, da so se igralke, kakor je bila Greta Garbo, popolnoma umaknile javnosti in žive same zase. Tudi premijere filmov niso za ljubljence občinstva nikakšno razvedrilo. Saj vedo že naprej, kako jih bodo sprejeli, odvedli v lože in obsevali z žarometi. Tudi ploskanje občinstva ni zanje nič novega...

Chaplin

Večina filmskih zvezdnikov se je vdala v usodo. Vsi skušajo prihraniti čim več denarja, da bi se lahko po končani karijeri umaknili v miren kotiček. Samo posebneži, ki jih to ozračje ni moglo zastrupiti, kakor je na primer Chaplin, trpe v tej okolici. Po skandalu, ki je nastal ob njegovi ločitvi, se je pa tudi Chaplin začel bati množice. Le redkokdaj se še pokaže. Komaj da pride še kdaj v hotel, ki ga vodi eden izmed njegovih redkih prijateljev. Obiskovalce iz Evrope, ki so prišli s prav posebnimi priporočili, sprejema Chaplin v ateljeju. Že davno bi bil iz Hollywooda pobegnil, če ga ne bi vezalo na ta kraj umetniško delo. Zato odide le vsako tretje ali četrto leto iz zlate kletke. Lani je potoval po Evropi in mirno živel nekaj mesecev na francoski obali.

CLARA BOW

Moč ženskih organizacij

Neizmerno moč imajo ameriške ženske organizacije. Napisan zakon predpisuje, da morajo ameriški filmski igralci čednostno živeti. Zakaj — bo ostalo nam, ki tamkajšnjih razmer ne poznamo, večna uganka. Američani pač ne znajo ločiti zasebnega in umetniškega življenja. V Ameriki poskrbe ženske organizacije, da »nemoralni« umetniki ne pridejo več na oder in da izginejo s platna, ki pomeni svet.

Te organizacije so uničile že celo vrsto najboljših igralcev. Ni še dolgo, kar je morala občutiti njihovo moč dražestna Clara Bow. Tudi Marlena Dietrichova in njen režiser Josef v. Sternberg bi se bila pred kratkim skoraj sprla z ameriško »čednostjo«. Vendar sta se še rešila in še naprej služita zlato — v zlati kletki.

Glorio Swanson so rubili

Stara resnica je že, da videz vara. Tudi igralci, ki žive razkošno in ki mislijo ljudje o njih, da imajo vsega dovolj, niso zmeraj bogati. Dokler so v modi in dobivajo visoke plače, z razkošjem še nekako gre. Če pa se bliža karijera h koncu in se začno plače manjšati, se morajo ali sami omejiti v izdatkih, ali pa se jim pripeti kaj takega, kar se je nedavno zgodilo Gloriji Swanson.

Slavna filmska umetnica je imela dolga leta v Hollywoodu krasno vilo in razen tega še razkošno stanovanje v Losangelesu. Zdaj pa pišejo, da so trgovci, ki so ji prodali krasno pohištvo, vložili proti njej tožbo, ker ni plačala zapadlih obrokov. Ko niso dobili denarja, so ji pohištvo zarubili.

Adolphe Menjou ni zadovoljen

Znani ameriški filmski zvezdnik se je nedavno mudil na Dunaju. Novinarjem, ki so ga vprašali, kako je s filmskimi razmerami v Evropi zadovoljen, je povedal tole:

»Ko sem prebiral dunajske filmske programe, sem opazil, da igrajo vsi dunajski kini skupaj samo tri ameriške filme. Ali ni to žalostno? Nekoč je bilo drugače. Takrat je ime-

la ameriška filmska produkcija skoraj monopol nad vsem svetom.

Vsako iznajdbo, vsak napredek je treba plačati z žrtvami. Toda izgube mednarodnosti filma je še posebno škoda. Govoreči film jo je pokopal. Ne govorim samo s stališča filmskega proizvajalca. Nemi in vendar povsod razumljivi film je bil kulturni faktor, ki je vezal svet. Ko je še vladal, niso znali ceniti njegove vrednosti.

Adolphe Menjou, ki govori gladko pet jezikov, bi lahko igral tudi v raznih verzijah govorečih filmov, toda Hollywood tega zaradi velikih stroškov ne mara in filme samo naknadno sinhronizira.

Kam pišem svojemu filmskemu idealu?

Nekaj naslovov:

Hermann Thimig, Berlin-Hallensee, Nestorstraße 45;

Marta Eggert, Berlin-Hallensee, Kurfürstendamm 108;

Gitta Alpar, Berlin-Zehlendorf-West, Zietenstraße 3;

Magda Schneider, Berlin-Charlottenburg, Kaiserdamm 87;

Karl Ludwig Diehl, Berlin-Charlottenburg, Preußenallee 38;

Ery Bos, Berlin-Friedenau, Rüdesheimerplatz 10.

HUMOR

Ko začne otrok govoriti

Triletna Mira svojemu očetu na telefonu:

»Zakaj imaš, papa, tako rjav glas?«

*

»Živel je nekoč pastir. Ime mu je bilo Makar. In imel je hčer. Ime ji je bilo Makarona.«

*

Triletna Olga reče plešastemu stricu:

»Stric, ti nimaš več las! Zakaj ti je potem glava potrebna?«

*

Jurček se je igral na vrtu in je z lopato presekala črva na dvoje.

»Zakaj si to storil?«

»Ker mu je moralo biti samemu dolgčas. Zdaj sta dva. Zdaj se bosta lahko igrala.«

*

Babica je zapodila Olgo od šivalnega stroja. Olga je šla v kot in se kujala. Čez nekaj časa pa je vprašala:

»Babica, ali boš umrla?«

»Bom.«

»Ali te bodo položili v jamo?«

»Da.«

»In te bodo globoko zakopali?«

»Da.«

»Potem se bom pa lahko igrala s šivalnim strojem.«

*

Dveletna Ljubica zbudi ponoči svojo mamico:

»Mama, pri Ljubici je v postelji deževalo!«

*

Triletna Nadja še ne more izgovoriti »r«, pa jo je zelo sram in trdovratno skriva svojo napako. Zadnjič ji je nekdo nepričakovano dejal:

»Nadjenka, reci no 'kruh'!«

»Žemlja!« odgovori brez pomišljanja otrok.

*

»Papa, če bo drugo leto vojna, ali te bodo ustrelili?«

»Mogoče.«

»In ne bo nič od tebe ostalo?«

»Nič.«

»Tudi pika ne?«

»Tudi pika ne. Ali se ti bom kaj smilil?«

»Zakaj bi se mi smilil, če te ne bo nič ostalo?!«

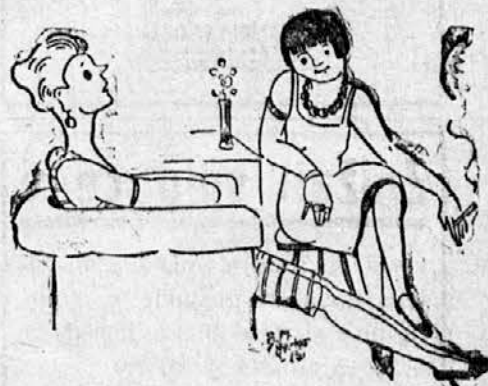
Predstava na cesti

Na cesti se prepirata dva zakonca. Mahoma je okoli njiju velik krog radovednežev, ki čedalje bolj narašča. Zdejci pa nekdo zavpije:

»Prosim, zmerjajta se glasneje — tu vaju nič ne slišimo!«

Konec ljubezni

»... Nič se ti ni treba truditi, da bi še kdaj govoril z menoj, zakaj med nama je vse končano! Moja vrata so zate za zmerom zaprta. Če bi hotel vedeti, zakaj, ti povem, da ti tega ne morem zapisati. Povem ti, ko se prihodnjič sestaneva. Tvoja zvesta Erna.«

Ni mu zaupala

»Ali pa je ogrlica, ki ti jo je ženin podaril, tudi pristna?«

»Oprosti, to je pa že preveč! Zakaj ne bi bila pristna?«

»Ne trdim, da ni. Toda na tvojem mestu bi vseeno stopila k zlatarju in ga povprašala.«

»Saj sem bila pri njem!«

Gobe

Piše Nuša

Preplavljeni smo z gobami. Na trgu nam jih ponujajo že izpod 4 Din za kilogram, mlekarice nam jih nosijo že na vse zgodaj še ceneje, imamo jih že toliko, da ne vemo, kam jih ž njimi. — Sušite jih, gospe, shranite jih za zimo kot delikateso, s katero si mnogo izboljšate okus omak, juh in raznih jedi. Evo vam nekoliko dobrih, preizkušenih navodil.

Rižota z gobami

Pol kile telečjega ali prašičjega mesa zrežemo na kosce, ter ga dušimo na masti in na drobno sesekljeni čebuli, pridamo še nekoliko majarona, soli, popra, pol žličke paradiznikove mezge, ter pol kile svežih zrezanih, dobro opranih jurčkov. (Po zimi vložimo k mesu namestu svežih gob dve peščici suhih jurčkov.) Kadar je meso na pol mehko, damo k temu še ½ kile riža, zalijemo vse z nekoliko vode, in pustimo počasi vreti še kakih 20 minut. Servira se gorko s praženim krompirjem in solato.

Za 4 osebe stane 15 Din.

Testenine z gobami

Pol kile telečjega ali tudi govejega mesa (5 Din) zrežemo na kosce, ter ga dušimo na masti in sesekljeni čebuli, pridamo še majaron, sol, poper, paradiznikove mezge in vložimo k temu ½ kile svežih zrezanih jurčkov (2 Din). Ko je meso že sko-

raj mehko, napravimo iz ene žlice masti in ene žlice moke svetlo prežganje, prilijemo vode toliko, da bi omaka bila rajši gosta ko redka, in pustimo še kake četrt ure počasi vreti. Serviramo gorko in obložimo skledo lepo z dobrimi skuhanimi testeninami »Pekatele«.

Za 4 osebe stane 15 Din.

Gobe z jajci

1 kilo lepih jurčkov (4 Din) zrežemo na kosce, operemo, vodo iztisnemo, osolimo ter damo na ponev eno žlico masti, sesekljane čebule, in pustimo kakih 10 do 12 minut gobe dušiti. Ko se gobe že nekoliko osušijo, prideni tri jajca, rahlo zamešaj, malo opopraj, in nesi še gorko na mizo. K temu serviramo skledo praženega krompirja in skledo solate.

Za 4 osebe stane 15 Din.

Gobe vkuhane v kisu

2 kili svežih, zdravih, trdih jurčkov dobro očisti, operi in deni na sito, da voda odkapa iz njih. Jurčki morajo biti trdi in zelo majhni, ako je kateri večji, toda trd in zdrav, se tudi lahko uporabi; mora se prerezati na polovico, male jurčke pa pustimo cele. — Skuhamo v čistem loncu (lonec mora biti brez opraskane emajla, ker bi drugače kis dobil okus po železu) v 1 litru belega kisa za vlaganje, ki mu prilijemo še ¼ litra vode, dodamo 2 žlici soli in

peščico celega popra. Kadar kis zavre, vložimo v lonec te sveže gobe in pustimo, da se približno 8 minut kuhajo, nato gobe odstavimo z ognja, pustimo, da se popolnoma ohladi in pohlajene potem vložimo v široko steklenico, zalijemo s tem ohlajenim kisom, steklenico dobro povežemo s pergamentom in jo spravimo v temen, zračen prostor.

Tako vkuhane gobe se vzdržijo vso zimo, z njimi garniramo goveje meso, pečenke, pečene ribe, faširano meso in mnoge omake.

Srašen boj s slonom

Nadaljevanje z 2. strani

kota v kot, dokler ni naposled vlak v jutranjem mraku obstal na neki postaji. Železničarji so takoj opazili, kaj se je zgodilo in prihiteli k vagonu, prepričani, da dobe Sarrasanija mrtvega.

Toda Sarrasani je ostal živ...

Med tem ko je Roza besno mahala za vsakim človekom, ki se je hotel približati, so železničarji nenadoma začuli Sarrasanijev mirni glas: »Mirno in brez ropota! Prinesite banan in kruha, potem vode. Rozo bom nakrmil in jo potem preložil v drug vagon! Vsi drugi ljudje stran!«

In res! Tako velika je bila moč njegove besede, pa tudi zvestoba preplašene živali, da jo je lahko brez vilic in biča spravil iz razbitega vagona in naložil na drugega, kjer je ostal z živaljo, dokler se niso pripeljali v mesto, kamor so bili namenjeni.

Sarrasani je svojemu krotilecu rekel tole:

»Žival ni kriva. Videla je, kako je osem tovarišev zgorelo in sama se je v poslednjem trenutku le s težavo rešila iz plamenov. Kaj takega je tudi za slonovske možgane preveč!«

Da nihče drugi razen njega ne bi bil prišel iz vagona, kjer je bil zaprt, še omenil ni. Zdaj vodi vselej sam žival na postaje in ostaja pri njej vsak dan več ur, da bi jo pomiril.

Senzacija

Nadaljevanje s 4. strani

je zakričala, zakrilila z rokami in se zgrudila na tla.

Drvenje in vrvenje po stopnicah. Črne kače so se vile iz lož in pred cirkusom se je nabirala črna gmota ljudi, vpijočih in razburjeno kričečih vse vprek.

*

V listih je bilo med dnevnimi vestmi.

Dead se je smrtno ponesrečil, in brunni meščani so drug drugemu zatrjevali, da je taka pač usoda vseh ciganskih poklicev.

Albing se je s plavolaso Margito srečal šele na maskaradi, kjer so plesalci razkazovali v dobrodelne namene razkošne kostume. Dolgo je molčala, potem pa je počasi izpregovorila:

»Torej vendar s tragičnim koncem...«

»Dead je mrtev,« je prikimal Albing.

»In žena?«

»V norišnici.«

DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA:

MOTOH KAVA

LJUBLJANA
VODNIKOV TRG ST. 6.

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik Roman“

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Oglejte si naše blago in izbirite, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo
najbolje in v največji izbiri pri

„Jugosport“
Ljubljana
Miklošičeva c. št. 34

GLEICH

Mesto na kolesih

Mednarodni volecirkus

Gleich daje svoje predstave v Ljubljani na letnem telovadišču
ljublanskega Sokola v Tivoliju.

Gleich ostane v Ljubljani samo kratek čas.

Počeniš od 18. oktobra sta vsak dan dve predstavi,

popoldne ob 3. in zvečer ob 8. uri. — Na popoldanski predstavi se daje popoln večerni spored. Nezaposleni, invalidi, upokojenci in otroci plačajo pri popoldanskih predstavah **polovične cene**. **Brezplačni koncerti** pred cirkusom od 11. do 12. ure, v nedeljo od 10. do 12., od 2. do 3. in zvečer od 7. do 8. ure. — Živali si lahko ogledate vsak dan od 9. do 18. ure. — Počeniš od ponedeljka 17. oktobra so blagajne cirkusa stalno odprte od 9. do 18. ure. — Predprodajo vstopnic je prevzela Zvezna knjigarna, d. z o. z. v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7.

RUFF ČOKOLADA
BONBONI
● Veselje vsake družine! ●

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkeria

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj. ¼ litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gostoteče z žlice. Peči ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. Oetkerjeve

Specijalitete se dobijo v vseh
specijalnih in delikatesnih trgovinah.

Dr. Oetker, Maribor